

Reactie van Arjan Verhoeff, beleidsadviseur waterkwaliteit bij Waterschap Drents Overijsselse Delta (december 2018)

Aanleiding: de vraag waarom volgens het WECF-rapport “Drenthe en Pesticiden” het meetnet voor pesticiden bij de waterschappen Hunze en Aa’s en Vechtstromen aanzienlijk dichter is dan bij Drents Overijsselse Delta.

Het WECF-rapport is een helder en herkenbaar rapport. Naast het ‘stofgerichte beleid’ en het ‘emissiegerichte beleid’ komt er ook steeds meer aandacht voor ‘productie zonder gewasbeschermingsmiddelen’. Deze laatste ontwikkeling hebben we onlangs nog aan de Unie meegegeven als input voor de nieuwe ‘Landbouwtafel nutriënten en gewasbeschermingsmiddelen’ onder de Delta-aanpak Waterkwaliteit.

De vraag wordt gesteld waarom er in Drenthe relatief minder meetpunten in ons beheergebied liggen. Onderstaande kaart laat zien dat de meetdichtheid ook bij omliggende waterschappen per gebied vrij sterk kan variëren (ook in de tijd overigens).

Vaste meetnetten

Bij de situering van meetpunten speelt het meetdoel en de representativiteit een belangrijke rol. WDO Delta neemt deel aan twee vaste meetnetten.

Ten eerste bevinden zich binnen Drenthe twee meetpunten voor het landelijke meetnet om teeltspecifieke emissies vanuit de landbouw te volgen (gras/mais (Middenraai) en akkerbouw (Suurmond)). Dit landelijke meetnet is opgericht om de doelstellingen uit de Tweede Nota Duurzame gewasbescherming te kunnen evalueren (in 2023 een verwaarloosbaar aantal normoverschrijdingen in oppervlaktewater). De landelijke meetpunten zijn destijds niet in kavelsloten gesitueerd maar in de meer representatieve verzamelwatergangen die uitsluitend door een specifieke landbouwteelt mogen worden beïnvloed. En dat leverde voor ons eigen beheergebied een belangrijke beperking op.

Via deze watergangen voeren we namelijk vrijwel overal gebiedsvreemd water aan dat een meervoudige belasting kent. En omdat de lelieteelt zich binnen ons gebied steeds verplaatst, hebben wij ook geen meerjarig representatief meetpunt voor de lelie/bollenteelt kunnen en mogen aanleveren. Binnen een aantal andere waterschappen ligt deze situatie soms anders.

Ten tweede hebben we in 2010 samen met de acht noordelijke waterschappen een gezamenlijk en 'geoptimaliseerd' meetnet ingericht. Hieronder vallen ook een aantal meetpunten die niet uitsluitend door landbouw worden beïnvloed. Dit meetnet heeft dan ook primair een signalerende functie over de aanwezigheid van oude en nieuwe gewasbeschermingsmiddelen. De resultaten en het kaartmateriaal worden gebruikt bij voorlichtingsbijeenkomsten voor agrariërs (spuitlicentiebijeenkomsten) en in het veld om het gesprek met agrariërs en andere actoren aan te gaan. De achtergronden en de resultaten zijn te vinden op onze website: <https://www.wdodelta.nl/actueel/gaan-we/bestrijdingsmiddelen/>.

Het toevoegen van extra vaste teeltspecifieke meetpunten heeft voor ons maar een beperkte meerwaarde. Het landelijke meetnet voorziet hierin en heeft voldoende representatieve punten in relatie tot het meetdoel. Naast dit meetdoel hebben we echter ook andere (meet)doelen die we projectmatig invullen.

Projectmatig meten

Buiten de meetnetten die, al dan niet via de bestrijdingsmiddelenatlas, bijdragen aan de landelijke beleidsvorming, verrichten we veel projectmatige metingen die niet in deze atlas worden opgenomen. Bijvoorbeeld binnen ons onderzoek naar de ecotoxicologische risico's van (opkomende) microverontreinigingen. Binnen Rijn-Oost heeft WDOD hier relatief veel metingen verricht, ook in Drenthe. Dit onderzoek geeft ook een beeld van de aanwezigheid van gewasbeschermingsmiddelen maar is, o.a. vanwege de inzet van specifieke technieken, ongeschikt om in de bestrijdingsmiddelenatlas op te nemen.

Daarnaast vindt er projectmatig onderzoek plaats vanuit de afdeling Vergunningverlening. Hierbij gaat met name de aandacht uit naar de emissies vanuit de bollenteelt/bollenspoelers, wasplaatsen en erven. Dit onderzoek wordt juist ook in Drenthe uitgevoerd maar is ook ongeschikt om in de bestrijdingsmiddelenatlas op te nemen.

Deze projectmatige metingen dragen binnen ons eigen gebied bij aan de bewustwording over de herkomst van de middelen en het belang van maatregelen. Waar relevant worden de opbrengsten door WDOD ook ingebracht in het landelijke Monitoringsatelier gewasbeschermingsmiddelen en diverse teeltspecifieke subwerkgroepen.

Maatregelen

In het rapport van WECF wordt ook een aantal maatregelenprojecten benoemd. Ook bij WDOD worden geregeld projecten uitgevoerd. Binnen het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer heeft het DB onlangs focus aangebracht in gebieden en maatregelen die in aanmerking komen voor een financiële bijdrage. Hierbij is de bloembollensector uitdrukkelijk geprioriteerd. Onder andere wordt de aanleg van wasplaatsen voor spuitmaterieel gestimuleerd. Verder zijn we samen met de bloembollensector (KAVB) en de provincie Drenthe het project Schoon erf, Schone sloot gestart. In dit project worden ondernemers bewust gemaakt van erfmissies en emissieroutes op het eigen bedrijf. Daarnaast ligt de aandacht op implementatie van bedrijfs- en gedragsaanpassingen en eventueel investeringen.

Toezicht

Tot slot vormt de bollenteelt een speerpunt voor het toezicht door onze afdeling Vergunningverlening. Met name de lelietelers en bollenspoelers worden veelvuldig bezocht. Ook dit vindt in afstemming plaats met de noordelijke waterschappen, o.a. binnen de subwerkgroep bollenteelt onder het Noordelijk Overleg Open Teelten (NOOT).